

Brian Littlechild
Karen Lyons

El treball social a Anglaterra i Gal·les

Resum

Estudi dels punts clau de la política, la teoria, la pràctica, l'educació i la investigació sobre el treball social a Anglaterra i Gal·les. Hi ha un cert debat sobre els mètodes que s'usen i els grups de clients que contracten als treballadors socials. Els punts clau que influeixen en la política i la pràctica del treball social són la sensibilitat cultural i la pràctica antiopressiva, la personalització de serveis en relació amb el consumisme i la implicació d'usuaris en els serveis. Tanmateix, parlarem breument de les influències recents en la pràctica actual del treball social. No podem entendre en quin punt ens trobem ni valorar com hem de procedir sense abans comprendre com i d'on venim.

Paraules clau

Codi ètic, Gerencialisme, Grups d'usuaris, Legislació, Mètodes, Ofertes d'assistència, Personalització de serveis, Política social, Professionalització, Recerca, Seguretat social, Serveis socials, Transmissió de coneixements, Treball social

El trabajo social en Inglaterra y Gales

Estudio de los puntos clave de la política, la teoría, la práctica, la educación y la investigación acerca del trabajo social en Inglaterra y Gales. Hay cierto debate sobre los métodos que se usan y los grupos de clientes que tratan a los trabajadores sociales. Los puntos clave que influyen actualmente en la política y la práctica del trabajo social son la sensibilidad cultural y la práctica antiopresiva, la personalización de servicios en relación con el consumismo y la implicación de usuarios en los servicios. No obstante, hablaremos brevemente de las influencias recientes en la práctica actual del trabajo social. No podemos entender en qué punto nos encontramos ni valorar cómo debemos proceder sin antes comprender cómo y de dónde venimos.

Palabras clave

Código ético, Gerencialismo, Grupos de usuarios, Investigación, Legislación, Métodos, Ofertas de asistencia, Personalización de servicios, Política social, Profesionalización, Seguridad social, Servicios sociales, Trabajo social, Transmisión de conocimientos

Social Work in England and Wales

This chapter examines key areas in social work policy, theory, practice, education and research in England and Wales. There is some discussion of the main methods used and the client groups with whom social workers engage. Key areas which currently influence social work policy and practice in England and Wales are cultural sensitivity and anti-oppressive practice; personalisation of services, linked to consumerism, and issues of service user involvement in services. Nevertheless, we will look briefly at recent influences on current social work practice. As some would have it, we cannot make sense of where we are, and how we might judge how to go, if we do understand where we came from, and how.

Key words

Code of ethics, Customization services, Management, Legislation, Methods, Professionalism, Research, Service offerings, Social Security, Social Policy, Social Services, Social Work, Transfer of knowledge, User groups

Autors: Brian Littlechild, Karen Lyons

Títol: El treball social a Anglaterra i Gal·les

Referència: Educatió Social, núm. 48, p28 p46.

Adreça professional: littlechildbrian@yahoo.co.uk
k.lyons@londonmet.ac.uk

■ Introducció

Aquest capítol estudia els punts clau de la política, la teoria, la pràctica, l'educació i la investigació sobre el treball social a Anglaterra i Gal·les. Hi ha un cert debat sobre els mètodes principals que s'utilitzen i els grups de clients que contracten els treballadors socials.

Els punts clau que influeixen actualment en la política i la pràctica del treball social a Anglaterra i Gal·les són la sensibilitat cultural i la pràctica antiopressiva, la personalització de serveis en relació amb el consumisme i la implicació d'usuaris en els serveis, la gestió d'assistència, els riscos i la influència dels mitjans de comunicació i els polítics, especialment pel que fa al treball social en la salut mental i la protecció de menors, el gerencialisme i la seva relació amb la professionalització i la creativitat i independència professionals, la inspecció i la regulació, i el treball interinstitucional i interprofessional.

No obstant això, en primer lloc parlarem breument de les influències recents en la pràctica actual del treball social. No podem entendre en quin punt ens trobem ni valorar com hem de procedir sense abans comprendre com i d'on venim.

Història, política i legislació recents

Actualment, els serveis socials i sanitaris a Anglaterra (amb l'extensa població dels quatre països que constitueixen el Regne Unit), estan experimentant (i han experimentat durant uns trenta anys) canvis considerables degut a una reformulació radical de les relacions entre l'Estat, l'individu, la família i la comunitat, i l'equilibri de responsabilitat per garantir la seguretat social i l'assistència personal de la població s'estan allunyant de l'Estat i s'apropen als ciutadans individuals i a la unitat familiar.

A partir de un informe governamental (Seebohm, 1968) que recomanava una sèrie de propostes referents a l'assistència social totalment integrades i institucionalitzades per a tots els grups dins del proveïment d'un règim social adreçat per l'Estat, la llei britànica relativa a l'autoritat local i els serveis socials (*Local Authority and Social Services Act 1970*) comportà la creació de Ministeris de Serveis Socials *generalistes*. Amb això, es va ocupar treballadors socials i un altre tipus de personal encarregat de l'assistència social per proporcionar una sèrie de serveis socials personals d'autoritat local (reglamentaris) a persones de la tercera edat, adults i nens amb discapacitats físiques i/o problemes de salut mental, així com a famílies amb necessitat de suport i protecció.

De 1979 a 1996, la reducció i l'augment de l'especialització van ser elements clau del sistema social. La crisi del petroli dels anys setanta va ocasionar una reformulació encara més radical del funcionament de l'Estat, que

s'aconseguí mitjançant una combinació de polítiques i principis ideològics neoconservadors i neoliberals.

Es van produir importants discussions i dubtes, per exemple, pel que fa a l'objectiu, el paper i la funció dels treballadors socials en organismes del sector tant independents com estatals, amb un allunyament de l'estat social basat en la responsabilitat local de l'Estat per proporcionar serveis directament a una economia mixta de model social i, finalment, a models de mercat social.

Diversos documents normatius del govern central van marcar la pauta. Per exemple, *Independència, benestar i elecció: una visió sobre l'assistència social per a adults a Anglaterra* (en anglès, *Independence, Wellbeing and Choice: a vision for adult social care in England*) (disponible a la pàgina web del Ministeri de Salut Pública del Regne Unit: www.dh.gov.uk/socialcare), publicat el març de 2005, emfasitza els pressupostos individuals concedits a clients/usuaris dels serveis, amb els quals els "agents socials" (sovint treballadors socials) ajudarien la gent a calcular les seves necessitats, administrar el seu propi pressupost i actuar com a "navegant de l'assistència".

El subsegüent llibre blanc del govern britànic de 2006 (que estableix les bases per a una legislació posterior) sobre serveis de salut comunitària i assistència social d'Anglaterra (en anglès, *Community Health Services and Social Care for England*) (disponible a la pàgina web del Ministeri de Salut Pública del Regne Unit: www.dh.gov.uk/socialcare) reiterava aquests canvis bàsics i proposava pressupostos únics per a l'assistència a través d'agències sanitàries i d'assistència social, especialment per a les fundacions d'atenció primària (Primary Care Trusts) del Sistema Nacional de Salut britànic (*National Health Service*), responsables dels serveis socials comunitaris, i remarcava que les autoritats locals haurien de planificar i encarregar serveis conjuntament. Això es va donar a conèixer com a "Contract Culture", que utilitzava un "sistema d'actuació basat en els resultats". Avui dia, això ha quedat profundament enterrat en les funcions de provisió de serveis. (Per veure un exemple dels seus efectes, vegeu la discussió sobre els pressupostos personalitzats més endavant en aquest capítol).

En gran part, la llei estableix l'ordre del dia i els límits de la pràctica del treball social a Anglaterra i Gal·les, probablement, en una més gran mesura que en qualsevol altre país europeu. Mentre que no hi ha cap llei que dirigeixi les funcions del treball social (tot i que la llei britànica relativa als estàndards d'assistència [*Care Standards Act 2000*] converteix el treball social en una professió reglada), moltes lleis i reglaments legals estableixen la naturalesa de les seves activitats i funcions. Per exemple, el *National Health Service* (NHS) i la llei britànica relativa a l'assistència comunitària (*Community Care Act 1990*) van determinar que els organismes públics de finançament haurien de passar de ser subministradors a compradors de serveis, emfasitzant la política per a una economia mixta social; amb serveis efectius, eficients i econòmics amb bona relació qualitat-preu i amb una garantia de

qualitat associada a una diversitat de provisió. (Per comprovar els seus efectes, vegeu els següents apartats en aquest capítol).

Pel que fa als menors, la Llei del Menor de 1989 va confirmar la supremacia de l'assistència social als nens. Quan es tracta de menors, els treballadors socials han de centrar la seva atenció al nen i assegurar que aquesta sigui la seva principal responsabilitat. La llei es regeix per la filosofia segons la qual, normalment, allò millor per als nens és que els educi la seva pròpia família i, si es necessita suport o protecció addicional, això s'aconsegueix millor si el personal d'assistència social treballa conjuntament amb els pares. Per a això, els pares s'han d'involucrar en tots els plans i decisions però també cal consultar als nens els seus desigs i sentiments i fer-los participar en la presa de decisions, quan l'enteniment els ho permeti (Wilson *et al.*, 2008).

La naturalesa central de l'atribució de poder dels clients (sovint coneguts al Regne Unit com usuaris de serveis) i la seva participació en la presa de decisions, per tant, es basa en la llei així com en la política, tant en els serveis d'assistència a adults com en els de menors.

La naturalesa central de l'atribució de poder dels clients i la seva participació en la presa de decisions, es basa en la llei així com en la política

Teories, mètodes, habilitats i valors

La construcció de la teoria sobre el treball social a Anglaterra i Gal·les recorre a una sèrie de perspectives teòriques però, a finals del segle XX, es considerava generalment feble i es posava relativament més èmfasi a l'educació pel que fa als valors i al desenvolupament d'habilitats.

Mentre que algunes formes de treball social individualitzat (incloent l'"allau psiquiàtrica" basada en l'assessorament psicodinàmic i la psicoteràpia importats dels Estats Units) van esdevenir molt influents als anys cinquanta, aquests tipus de treball operaven amb diferents teories i mètodes de treball comunitari i en grup. Tanmateix, també han fet des d'aleshores un paper reductor en l'educació i la pràctica del treball social. Els enfocaments individualitzats es consideraven, generalment, conservadors i funcionals, mentre que les propostes de treball comunitari i en grup eren més susceptibles de qüestionar els sistemes i les estructures que oprimien les persones. Malgrat que ambdues influències segueixen sent evidents, els canvis reals produïts durant els últims cinquanta anys s'han anat adaptant a diferents formes d'intervenció individualitzada o basada en la família i, més recentment, s'han allunyat del treball basat en les relacions.

A més dels enfocaments psicodinàmics i psicoanalítics, tant la teoria sistèmica com la teoria de l'aprenentatge social es van fer populars als anys setanta, i teories marxistes i emancipadores van informar sobre un "treball social radical" en una més gran o menor mesura entre les dècades dels seixanta i els vuitanta. Totes aquestes teories han donat èmfasi als éssers socials com a membres de sistemes socials i a la seva interacció, però les diferències

clau són evidents pel que fa a en quina mesura les teories relacionen els problemes socials amb els sistemes socials i polítics (com el capitalisme) o fins a quin punt són basades en la responsabilitat individual pels ingressos (o la pobresa), el benestar i qualsevol aspecte referent a les relacions o al comportament.

Tal com s'ha suggerit en l'apartat anterior, la política i els requisits legals van apropant les propostes usades a Anglaterra i Gal·les a les últimes teories, i això té conseqüències en els mètodes utilitzats en el treball social. A causa de la individualització dels problemes socials, ara les teories i els mètodes rarament estan relacionats amb grups i comunitats, sinó que sovint se centren en el treball amb individus, famílies i organitzacions formals. Les teories crítiques que expliquen els problemes socials, com els que sorgeixen a partir de diverses formes d'opressió, s'emfasitzen menys en les agències i en la seva política i pràctica que en dècades anteriors. El resultat d'aquestes tendències recents significa que els enfocaments centrats en tasques, la gestió d'assistència i el treball conductual cognitiu són predominants enfront dels enfocaments comunitaris i emancipadors. Actualment, per als treballadors socials és difícil usar els enfocaments comunitaris (de desenvolupament), sobretot si són emprats en organismes sanitaris i de l'autoritat local.

L'avaluació de
riscos s'ha
convertit en un
àmbit de pràctica
major

Com a resultat de la política i les lleis exposades anteriorment, les noves habilitats i el paper que fan els treballadors socials s'encarreguen de la posada en marxa de serveis i "ofertes d'assistència", la contractació d'aquestes ofertes, l'assignació de recursos, l'avaluació i la gestió d'assistència, i ara predominen per damunt dels paradigmes de relació/piscodinàmica/suport/ajuda propis de les dècades anteriors. El fet d'establir i revisar els indicadors i els resultats del funcionament basats en 'l'assoliment d'objectius mesurables en procediments predeterminats i les decisions de distribució de recursos basades en guies i reglaments governamentals han adquirit una gran importància. Alhora, l'avaluació de riscos s'ha convertit en un àmbit de pràctica major (Littlechild, 2009). Mentrestant, molts treballadors socials han intentat resistir-se a convertir-se en "ocupadors de formularis" mecànics i han desenvolupat maneres creatives, basades en valors i mètodes socials comuns, per intentar mantenir una relació humana bàsica amb els clients. Els valors del treball social suggereixen que, fins i tot en aquest tipus de restriccions, els treballadors haurien de seguir donant prioritat al fet de tractar les persones com a éssers humans sense tenir en compte la seva ètnia, gènere o altres característiques com l'orientació sexual o la contribució aparent a la societat.

Organitzacions de treball social, contextos i grups d'usuaris

El treball social al Regne Unit mostra algunes similituds amb el treball social en altres països europeus, incloent els grups d'usuaris amb els quals es relacionen els treballadors socials. Durant més de cent anys, hi ha hagut

serveis adreçats a grups que arribaven a la consciència dels ciutadans o que amenaçaven l'ordre públic: gent pobre, “nens necessitats” (sigui o no en famílies disfuncionals o sense cures paternals), persones amb problemes de salut mental, persones amb discapacitats físiques o d'aprenentatge, ancians febles i/o sols, i joves i adults que entren en contacte amb el Sistema de Justícia Penal (Payne, 2005).

En certa mesura, el desenvolupament del treball social reflectia els contextos en els quals es proporcionaven els serveis: asils per a pobres, grans establiments residencials (com els orfenats) i un altre tipus d'institucions (presons, hospitals generals i psiquiàtrics i escoles). Durant el segle XX, altres instal·lacions especialitzades més petites van reemplaçar moltes de les velles institucions. Tanmateix, a partir de les últimes dècades del segle XX, fins i tot aquestes instal·lacions han perdut acceptació atès l'augment de la importància de les polítiques referents a la desinstitucionalització i l'“assistència comunitària”. Una excepció d'aquestes tendències generals han estat els serveis i desenvolupaments relacionats amb el sistema de justícia penal: les grans presons han seguit sent allò normal, però els agents de llibertat condicional que es fan càrrec de delinqüents en la comunitat van deixar de compartir cursos especialitzats amb els treballadors socials a mitjan dels noranta i no estan inscrits com a treballadors socials. L'únic àmbit de treball relacionat amb delinqüents en el que una petita minoria de treballadors socials encara està involucrada rutinàriament són els Youth Offending Teams (equips de delinqüència juvenil, vegeu la pàgina web del Consell de Justícia Juvenil <http://www.yjb.gov.uk/en-gb/>).

Tal com s'ha indicat anteriorment, hi ha hagut altres canvis importants referents a diferents grups d'usuaris: el primer està relacionat amb la manera que estan organitzats els serveis, i el segon amb els drets i els deures atribuïts als diferents grups, incloent clients o els mateixos grups d'usuaris.

Pel que fa a l'organització i a l'ocupació de treballadors socials, en els últims anys, generalment han anat desapareixent Ministeris de Serveis Socials unificats a escala de l'autoritat local alhora que les responsabilitats a escala nacional s'han anat dividint entre els ministeris relacionats amb l'educació (nens i família) i la salut (adults). Un 80% dels treballadors socials són empleats per les autoritats locals i per les fundacions de salut mental del *National Health Service*. Actualment, un nombre considerable de treballadors socials són empleats en equips de nens i famílies (i, a vegades, també en equips especialitzats, com per exemple els d'assistència, acollida familiar o adopció) en els ministeris de l'autoritat local, la responsabilitat principal de la qual es l'educació dels nens. Tanmateix, aquesta forma d'organització no és obligatòria, i l'objectiu del programa Every Child Matters (“Cada Nen Importa”, recolzat per la Llei del Menor de 2004) és que tots els nens tinguin la possibilitat d'estar sans i segurs, fruit i progressar, fer contribucions positives i assolir benestar econòmic. Això caldria assolir-ho establint fundacions per a menors en tots els àmbits de les autoritats locals: el seu paper és centrar-se en els nens, desenvolupar estratègies i processos integrats i

establir serveis integrats de primera línia finançats per pressupostos comuns. Un *Children's Plan* de 2007 (un projecte destinat a l'ajuda de nens) va produir una estratègia de deu anys destinada a millorar els resultats en la salut i l'educació de tots els nens, reduint la delinqüència juvenil i eradicant la pobresa per a l'any 2020 (www.dscf.gov.uk/everychildmatters). Alguns consideren que el canvi a serveis més integrats (incloent alguns que se centrin en la prevenció) i la visió més àmplia dels “nens necessitats” ha suposat una pèrdua d'enfocament i perícia en relació amb el treball de protecció de menors (Davies, 2009), cosa que ocasiona una pràctica defensiva per part dels treballadors en protecció de menors, així com problemes de retenció i de contractació de personal en aquest àmbit laboral.

Mentrestant, alguns treballadors socials són empleats en “equips d'adults” que s'encarreguen de persones grans i persones amb discapacitat, mentre que altres són empleats en equips multidisciplinaris que proporcionen serveis a persones amb problemes de salut mental, tots sota els auspicis de les Fundacions d'Atenció Primària, d'acord amb la implementació de la llei britànica relativa a la salut i l'assistència social (*Health and Social Care Act 2008*). Al principi, es van produir canvis més pronunciats en el rol del treball social en relació amb els adults vulnerables, d'acord amb el *National Health Service* i la llei britànica relativa a l'assistència comunitària de 1993, i com a resultat, els treballadors socials que s'ocupaven dels equips d'adults sovint eren renomnats com a “gerents d'assistència”, un paper per al qual persones amb altres qualificacions també han estat contractades. La tasca principal dels gerents d'assistència és avaluar adults vulnerables en la comunitat, així com subministrar serveis apropiats dins dels límits pressupostaris establerts. Actualment, s'està produint un altre canvi amb el pas a pressupostos individuals/comptes personalitzats que permeten als usuaris de serveis tenir més control sobre els serveis que desitgen adquirir (per veure un exemple, vegeu Jacobs *et al*, 2009, i més endavant en el text). El paper dels treballadors socials en l'avaluació de persones amb problemes de salut mental també és menys clar, ja que el paper del “treballador social acreditat” (abans limitat als treballadors amb formació addicional) ha estat reemplaçat pels Professionals en Salut Mental Acreditats segons la llei britànica relativa a la salut mental (*Mental Health Act 2007*). Segueix havent-hi certa inquietud pública pel que fa a l'adequació de la política i les pràctiques d'assistència comunitària en aquest àmbit, tot i que es tracta (o potser és un resultat) d'un àmbit en el qual el moviment de l'usuari ha exercit un important paper (Pilgrim i Ramon, 2009).

Una minoria de treballadors socials pot seguir empleada com a treballadors socials escolars (tot i que, generalment, els qui proporcionen serveis relacionats amb l'absentisme són els assistents socials d'educació, que sovint no estan qualificats professionalment) en camps especialitzats com el de l'assistència en els últims anys de vida (per exemple, residències per a malalts terminals dirigides per organitzacions sense ànim de lucre) o en serveis per a nens amb problemes de conducta i per a les seves famílies. En el sector del voluntariat, normalment s'ofereixen serveis sense treballadors

socials per a dones víctimes de violència domèstica o per a persones sense llar; de la mateixa manera, es proporcionen una sèrie de “serveis preventius” per a nens de preescolar i la seva cura, així com serveis especialitzats per a refugiats i persones que sol·liciten asil polític. Mentre que hi ha un sistema nacional de *suport* (vinculat amb les ajudes compensatòries) per a joves i adults desocupats, les necessitats d’assessorament o d’oportunitats dels desocupats per trobar un “treball tutelar” no solen anar dirigides directament als treballadors socials del Regne Unit.

Situació professional i valors ètics

Si considerem la situació professional dels treballadors socials, resulta irònic que, en un temps en què el treball social es percep millor com a disciplina (la qual desenvolupa les seves pròpies bases d’investigació i incrementa el nivell acadèmic amb el que tots els treballadors socials són qualificats –vegeu el següent apartat), entre els treballadors socials també hi ha la percepció d’*incapacitat* i de tenir, aparentment, una categoria més baixa pel que fa a altres professionals, tal com s’ha indicat anteriorment. Les raons d’aquest desenvolupament són, en part, històriques: s’ha produït un canvi fonamental en l’actitud social envers els *professionals* des dels anys vuitanta, quan un govern conservador va marcar el començament d’una política que conduïa a la comercialització de tots els serveis del sector públic i va incrementar el poder i l’elecció del consumidor, una política que en gran part va continuar sota el *New Labour* des de 1997 (Clarke *et al.*, 2007). Tal com s’ha esmentat anteriorment, la comercialització ha comportat l’escissió d’alguns treballs dels serveis socials mitjançant la *subcontractació* d’alguns serveis, ja fossin agències voluntàries (del sector terciari/sense ànim de lucre) o empreses privades, de les que només algunes donen feina a treballadors socials directament. Paral·lelament, també hi ha hagut un suport més gran als “drets dels consumidors”, cosa que ha comportat un increment de la regulació i l’avaluació de tots els àmbits de serveis i pràctiques professionals, entre elles el treball social.

Entre els treballadors socials també hi ha la percepció d’*incapacitat*

Gradualment, la “competència distintiva” dels Ministeris de Serveis Socials va passar a ser vista com la protecció de possibles danys a menors i adults vulnerables, cosa que comportà la desaparició del “treball preventiu” i va augmentar els esforços per guiar i controlar les accions dels treballadors socials. A vegades, s’ha fet referència a això com un increment de la *burocratització* de procediments i pràctiques professionals (Howe, 1991), però són un fort element de “nou gerencialisme” (Harlow, 2004) i un ús més gran de la tecnologia de la informació (Rafferty i Steyaert, 2009), cosa que suposa menys oportunitats per als treballadors socials a l’hora d’aplicar la discreció professional, incloent allò referent a la base ètica per a la pràctica. Això ha estat així sobretot en el camp dels serveis de protecció de menors, en allò que es considerava que els treballadors socials fracassaven en aquesta tasca, per la qual cosa s’han reforçat els intents de controlar les polítiques i pràctiques.

La combinació d'aquests factors ha comportat certes dificultats a l'hora de contractar treballadors socials (especialment per treballar en el camp de protecció de menors), així com un augment del nombre de treballadors socials autònoms o independents que ofereixen els seus serveis directament als usuaris (com els terapeutes) o, més freqüentment, que actuen com a interins o assessors per a agències de serveis socials (Willis, 2007). Tenint en compte l'augment dels treballadors socials independents i l'ocupació en agències relativament menys regulades, la qüestió del compliment dels valors ètics s'ha tornat més important encara. L'Associació Britànica de Treballadors Socials (BASW, per les seves sigles en anglès) es l'associació professional nacional que representa aproximadament un 10% de tots els treballadors socials, inclou un grup d'interès especial i compta amb una pàgina web per a treballadors socials. L'associació es va crear el 1970, quan vàries associacions més petites van ajuntar les seves forces i treballadors socials amb diferents "grups de clients" es van unir als Ministeris de Serveis Socials de "Seebohm" establerts de nou. (Una proporció considerable de treballadors socials d'aquests nous ministeris va decidir unir-se als sindicats per diversos motius: una ambivalència en els treballadors del sector que aspirava a cert "estatus professional", la suposició que els sindicats serien més solidaris amb altres membres del sector i amb els clients, i l'expectativa que els sindicats protegirien els interessos dels treballadors socials en el seu lloc de treball millor que una associació professional).

Una de les primeres tasques de la BASW va ser establir un Codi Ètic (www.basw.co.uk) que, des d'aleshores, va estar subjecte a certa revisió i conté clàusules referents a cinc principis clau: la dignitat i el valor humà, la justícia social, el servei, la integritat i la competència. Durant molt de temps, això ha estat la guia principal tant per a la professió com per a la consciència i el comportament, i segueix la línia de la Declaració de Principis Ètics de l'organisme internacional FITS (Federació Internacional de Treballadors Socials), de la qual es va publicar una versió revisada el 2004 (www.ifsw.org). (La BASW, juntament amb gran part d'altres associacions nacionals, és membre d'IFSW).

Tot i que només constitueixen una minoria dels treballadors del sector, se suposa que tots els membres de la BASW han de complir el Codi Ètic. Aquest també s'ha usat per ensenyar l'ètica del treball social a tots els futurs treballadors socials. Sota els antics reglaments que regien l'educació homologada (fins a finals de segle), es posava un gran èmfasi als *valors*: tots els estudiants havien de rebre (i ells mateixos havien de ser capaços de posar-ho en pràctica) un aprenentatge sobre les polítiques i les pràctiques antirracistes, antidiscriminatòries i antiopressives, tot i que aquestes s'hagin formulat més recentment com "respectuoses amb la diversitat" i/o desenvolupadores de la "competència cultural". L'ensenyança de valors i ètica segueix sent important en els plans d'estudi del treball social de les carreres *noves*, tal com s'ha il·lustrat en publicacions recents sobre aquest camp (p. ex. Banks, 2006; Banks i Gallagher, 2009; i Parrott, 2006). Hi ha hagut un altre canvi en relació amb la situació professional del treball social i l'establiment d'un

codi ètic, des de principis de segle, amb la introducció dels *General Social Care Councils* (un per a cada un dels quatre països que comprenen el Regne Unit). Aquestes entitats sorgeixen d'un apropament més ampli al traspàs de competències i responsabilitats del govern del Regne Unit als Parlaments (Anglaterra, Escòcia) o Assemblees (Irlanda del Nord, Gal·les) nacionals, però també reflecteix els esforços nacionals per incrementar les normes i els principis professionals.

La primera responsabilitat de les tres que s'han esmentat era establir codis de pràctica (uns per als empleats i uns altres per als ocupadors, publicats el 2002) i, en segon lloc, establir un registre dels 1,4 milions d'assistents socials. Això incloïa la inscripció de totes les persones a la recerca de personal o d'ocupació en llocs amb el títol de "treball social" el qual s'ha convertit, així doncs, en un "títol protegit". La tercera responsabilitat es la regularització de l'educació i la formació en el treball social (www.gsc.org.uk), i la creació d'ajuntaments va coincidir també amb l'establiment de nous programes d'estudis de tres anys per capacitar treballadors socials.

La creació dels ajuntaments, que tenien el poder de "desinscriure" el personal de cura social infringint el codi de pràctica, va ser un altre punt en el programa de modernització del govern. Actualment, hi ha un cert debat sobre l'efectivitat dels ajuntaments per millorar el nivell d'ensenyament, i en aquests moments s'està considerant una nova possibilitat, la creació d'un col·legi de treballadors socials que segueixi les mateixes pautes que altres col·legis professionals (com per exemple, el *Royal College of Nursing*). Aquesta és una de les possibles recomanacions d'un grup de treball establert pel Govern el 2009 per revisar els principis del treball social, l'educació concomitant i les necessitats de formació.

Investigació, creació i transferència de coneixement en l'àmbit del treball social

La història de la investigació en l'àmbit del treball social al Regne Unit ha experimentat molts alts i baixos i ha tingut implicacions concomitants tant per a la creació de coneixement com per a la seva transferència. La investigació en l'àmbit del treball social ha estat, en general, a petita escala i/o duta a terme per investigadors formats en altres disciplines als quals els faltava experiència en el sector del treball social. Aquest fet també s'ha produït en l'ensenyament del treball social, on la transmissió de coneixements l'han duta a terme especialistes d'altres camps (per exemple, sociòlegs i psicòlegs, amb aportacions d'educadors del sector del treball social sobre la teoria del treball social i sessions metodològiques, i en relació amb les pràctiques a empreses dels estudiants (Lyons, 1999).

Alguns canvis importants en les polítiques i el finançament de l'ensenyament superior des de la dècada dels vuitanta, i posteriorment també els programes de modernització del New Labour, han tingut un impacte considerable en les polítiques de l'ensenyament superior, cosa que, alhora, ha provocat un increment de les investigacions en l'àmbit del treball social i un debat a escala nacional sobre la naturalesa de les investigacions relatives al treball social (Lovelock *et al*, 2004).

Un dels principals factors que expliquen l'augment de les investigacions a mans d'acadèmics ha estat un Exercici d'Avaluació del Treball Investigador (RAE, per les seves sigles en anglès) dut a terme de manera periòdica (el més recent, l'any 2008). Les universitats van tenir la possibilitat de presentar mostres de resultats de treballs d'investigació perquè fossin avaluades per una comissió especialitzada (disciplinària); els resultats d'aquestes avaluacions decidien els fons que s'anaven a destinar a determinades institucions (i, d'aquí, a les disciplines amb millors resultats) (www.hefce.ac.uk/research/ref/reform). Aquesta font d'ingressos ha tingut un impacte considerable en les activitats dels acadèmics del treball social, sobretot des que, al 1992, es conferís l'estatus d'universitats a les institucions del sector polítènic (això va ser quelcom important ja que, en aquell moment, més de la meitat de les assignatures especialitzades per a treballadors socials s'impartien en el sector polítènic, on es posava més èmfasi en la transmissió de coneixements per a la pràctica que en la investigació i la creació de coneixement esperades a les universitats.)

Aquest estímul per a la investigació va ser significatiu en el desenvolupament disciplinari i professional, tot i que també ha tingut algunes conseqüències negatives, entre les quals s'inclou el tancament d'alguns departaments de treball social (per exemple, aquells en els quals, pel que sembla, el cost global pesava més que els resultats de les investigacions). Mentrestant, el treball social també s'ha vist influït per les polítiques de les universitats que, cada cop més, exigeixen que el personal de nova incorporació compta amb títols a escala de doctorat, mentre que, abans, per als llocs en l'àmbit del treball social s'havien valorat més les qualificacions professionals i l'experiència laboral (Lyons, 2009).

Per tant, la qüestió dels doctorats en l'àmbit del treball social va adquirir una gran importància en un moment en què molt pocs acadèmics del sector del treball social (i encara menys professionals en el sector pràctic) anaven duent a terme investigacions doctorals. L'última dècada, en conseqüència, ha estat testimoni d'un augment en els estudis doctorals de l'àmbit del treball social, que es pot relacionar més amb les polítiques dels centres d'ensenyament superior que amb les demandes dels professionals o de les entitats contractants. Els "doctorats professionals" ofereixen una nova oportunitat i estan inspirats en plans similars als de, per exemple, psicologia o de les facultats d'educació. Aquests programes inclouen algunes sessions grupals de formació sobre mètodes d'investigació i innovació a escala teòrica i pràctica, però la idea bàsica és que els projectes d'investigació que els mateixos alumnes

realitzen (normalment, a temps parcial) estiguin més directament relacionats amb les qüestions que sorgeixen en dur a terme serveis en l'àmbit del treball social, amb una possibilitat més immediata d'aplicació. Tanmateix, cada cop més estudiants realitzen investigacions doctorals més convencionals (tot i que, en general, segueix sent a temps parcial) i, juntament amb altres acadèmics, alguns opten per presentar una tesi basada en el “*output previ*” (les mateixes publicacions del candidat (Lyons, 2003). El gran èmfasi que es dona al fet que els nous professors comptin amb un doctorat (i a les oportunitats de finançament per a estudiants que afavoreixin els estudiants a temps complet) condueix a la qüestió de si els treballadors socials emprendran programes doctorals a una edat més primerenca (possiblement a expenses de guanyar experiència a escala pràctica) o si es contractarà a personal que no tingui qualificacions a escala professional (Maglajilic-Holicek i Lyons, 2009).

També s'han obert debats sobre quins enfocaments investigadors són més adequats i sobre com s'hauria de transmetre el “nou coneixement” durant l'etapa de formació i als professionals que ja estan treballant en serveis socials. Pel que fa a la transferència, des de l'any 2006, els treballadors socials del Regne Unit han estat formats majoritàriament en carreres de tres anys, amb gran èmfasi en l'ensenyament basat en les institucions i no s'obliga els estudiants a què estudiïn o duguin a terme cap tipus de treball d'investigació. Una petita minoria d'estudiants realitza “cursos de conversió” a escala de màster, cosa que comporta dues possibilitats: que hagin pogut rebre algun tipus de formació en l'àmbit de la investigació en alguna carrera anterior o, probablement, que hagin de realitzar un treball d'investigació a petita escala per dur a terme una dissertació (tot i que, possiblement, només es basi en material publicat). Per tant, és possible que molt pocs treballadors socials qualificats accedeixin al sector amb experiència i/o amb interès per investigar en un futur. (Robson, 2002; Shaw, 2005).

D'aquesta manera, molt pocs treballadors socials estarien involucrats en la creació de coneixement. Tanmateix, en allò relatiu a la transferència del “nou coneixement” al personal que ja està treballant en els serveis socials, la creació (finançada pel govern) de l'Institut d'Excel·lència per a l'Assistència Social (SCIE, per les seves sigles en anglès) al 2001 va suposar una iniciativa molt important. Aquesta organització no governamental gairebé autònoma té una responsabilitat molt important pel que fa a la identificació de conclusions d'investigacions rellevants per al treball social i el desenvolupament de serveis, així com també en la presentació d'aquests resultats en formats variats per a les diferents parts interessades. Un dels resultats ha estat una sèrie de publicacions sobre el coneixement en el sector (conegudes com *Knowledge Reviews*), entre les quals s'inclou una sobre investigació (Walter *et al*, 2004). Aquestes publicacions s'utilitzen en les assignatures especialitzades i també com a recurs per a la formació de personal i els programes de postgrau.

Tornant a la qüestió de “quin tipus d'investigacions?”, molts dels treballs d'investigació duts a terme per estudiants individuals i professionals investigadors utilitzen enfocaments i mètodes *en* sintonia amb les habilitats i els

Tota investigació en l'àmbit del treball social és una tasca moral que té la responsabilitat de "donar veu" a les persones que, d'altra manera, estarien en silenci

valors professionals existents. Això porta a un èmfasi del paradigma interpretatiu i de l'ús de mètodes qualitatiu, potser dins d'un model d'estudi de casos (Yin, 2008). A més, l'investigador podria involucrar els clients en el procés d'investigació, en models investigadors que s'amplien fins arribar a treballs d'investigació d'acció participativa (Reason i Bradbury, 2008). Això és comparable a la gran participació dels usuaris dels serveis en la presa de decisions i en el desenvolupament de polítiques ja esmentats, i ens recorda que tota investigació en l'àmbit del treball social és una tasca moral que té la responsabilitat de "donar veu" a les persones que, d'altra manera, estarien en silenci (Humphreys, 2004).

Aquest tema ens porta a la qüestió de si la investigació en l'àmbit del treball social del Regne Unit contribueix de manera distintiva al canó dels paradigmes i metodologies d'investigació, o si simplement adapta els enfocaments i mètodes que ja han estat desenvolupats en el camp de la investigació social (ciència) (Shaw, 2007).

Un altre dels factors que ha influït en la investigació en l'àmbit del treball social és l'èmfasi que la retòrica del govern (i la d'alguns dels organismes finançadors) ha posat en la "pràctica basada en dades reals", ja sigui en el camp de la salut, l'educació, els serveis socials o el sistema de justícia penal. Aquest sistema segueix la "jerarquia de coneixement", afavorida per les ciències naturals i mèdiques, en les quals el model d'investigació positivista, utilitzant probablement mètodes quantitius i possiblement "assaigs aleatoritzats controlats" (RCT, per les seves sigles en anglès), té com objectiu demostrar o desmentir teories concretes o mostrar causa i efecte. Molts treballadors socials no se senten ben preparats per dur a terme investigacions en aquest paradigma; no obstant això, altres també qüestionen si aquest és el mètode adequat per realitzar investigacions sobre interaccions socials (Butler i Pugh, 2004), tot i que també s'ha sostingut que els treballadors socials haurien d'estar oberts a emprar diversos mètodes (Gould, 2004). Per tant, hi ha hagut alguns intents d'incrementar la capacitat d'investigació del treball social (en funció del nombre d'investigadors del sector del treball social o de la varietat de mètodes que utilitzen), fins i tot mitjançant programes de formació finançats pel Consell d'Investigació Econòmica i Social del Regne Unit (ESCR, per ñes seves sigles en anglès) (Orme i Powell, 2007).

Desenvolupament important en certes àrees pràctiques

En aquest apartat, ens centrem en les qüestions clau de la política i la pràctica actuals en l'àmbit del treball social, concretament en la participació de nens i joves en la presa de decisions, i en els programes de personalització dels serveis d'assistència per a adults. Els treballadors socials han d'assegurar la participació i la col·laboració dels clients en l'assessorament i la planificació

per satisfer les necessitats dels usuaris, sobretot en el desenvolupament dels seus propis plans d'assistència (Wilson *et al*, 2008). Això deriva de la idea de concebre els clients com a consumidors o usuaris del servei amb diferents necessitats que cal tractar, no necessàriament com a persones que tenen nivells de necessitats complexos i diferents que els treballadors socials han de tractar utilitzant el seu criteri professional.

Ahora, s'evidencia un desenvolupament oposat a les polítiques de govern central i en les reglamentacions que requereixen que els treballadors socials avaluin i predigui *riscos* (en relació amb diferents grups de clients) a través de l'ús d'eines d'avaluació de risc. Això sorgeix, en part, degut a la por a què treballadors socials individuals i les seves agències d'ocupació siguin víctimes d'una mala publicitat en els mitjans de comunicació, per exemple, en el cas que un nen mori per abús o negligència a mans dels seus pares o curadors. El judici (de professionals) per part de mitjans de comunicació i polítics, en un camp de treball en el qual sovint sofreixen amenaces de pares i/o de usuaris dels serveis, constitueix una font d'estrès addicional en el dia a dia de molts treballadors socials (Ayre, 2001; Littlechild, 2009). Les expectatives poc realistes de l'opinió pública augmenten la preocupació dels treballadors socials professionals per fer les coses bé, particularment en casos de protecció infantil. No obstant això, els mètodes d'avaluació de riscos es basen en enfocaments positivistes i en les certeses que es busquen, però que no es poden aconseguir, en aquests enfocaments (Littlechild, 2008). Això té efectes considerables en les pràctiques diàries, on la necessitat d'omplir un formulari d'avaluació desmereix tant l'avaluació holística i professional de la situació i de les necessitats del client, com les bones relacions amb ell, fonamentals perquè el treball social tingui èxit (Wilson *et al*, 2008).

Hetherington *et al.* (1997), en el seu estudi sobre els sistemes de protecció infantil a Europa, van concloure que el sistema altament burocràtic del Regne Unit, que segueix un procediment i un control central (i que podria dir-se que ha seguit aquesta direcció des d'aleshores), no es podria haver desenvolupat en cap altre país europeu. El repte del treball social al Regne Unit és restablir l'enfocament sobre les persones com a éssers holístics amb necessitats interrelacionades, amb problemes que sovint sorgeixen a causa de la desafecció, els desavantatges i la pobresa. Cal redefinir el treball social a l'hora d'identificar i acabar amb la discriminació injusta exercida sobre grups i comunitats, i no considerant la potenciació solament en termes individualitzats.

Se sosté que, en combinació amb el gerencialisme, hi ha hagut un moviment general per allunyar-se dels serveis generalitzats envers els més selectius, amb un augment del racionament de serveis; d'aquesta manera, els factors de risc s'utilitzen per determinar si s'han de proporcionar o no els serveis, més que per al benestar general i holístic de la gent amb necessitats. Així, el treball social només es proporciona als nens en perill de sofrir abús o negligència, a joves amb un alt risc de delinquir, a famílies en risc d'exclusió social, o a adults (o ancians) vulnerables degut a malalties mentals o propensos

En combinació amb el gerencialisme, hi ha hagut un moviment general per allunyar-se dels serveis generalitzats envers els més selectius

a l'abús. Els treballadors socials s'han convertit en les persones que prenen les decisions clau en aquests processos, en comptes de veure's involucrats en serveis proporcionats a escala universal i més orientats cap al desenvolupament.

Perspectives de l'usuari/assistent

Actualment, les perspectives de l'usuari/assistent són clau per al treball social al Regne Unit, per a les institucions i per als professionals: les qüestions de personalització i altres relacionades amb la presa de decisions s'emfasitzen en la política, la reglamentació i les directrius en molts camps diferents. Pel que fa als nens, per exemple, la Llei del Menor de 1989 diu que s'han de tenir en compte "els desigs i sentiments comprovables del nen afectat (considerant la seva edat i la seva capacitat de comprensió)" en el cas que se'l separés dels seus pares. En salut mental, el Programa de Recuperació (<http://perseus.herts.ac.uk/uinfo/schools/social/homepage.cfm>) emfasitza l'habilitat del client per reconèixer la seva pròpia necessitat de rebre un tractament, i per saber com obtenir i controlar el servei i el suport. ("Expert per experiència" és el terme que ara s'utilitza sovint a Anglaterra i Gal·les per referir-se a clients i usuaris del servei.)

Personalització

La personalització és el desenvolupament clau per al treball social que sorgeix de la política social, com es mostra en el document normatiu del govern britànic sobre serveis de salut comunitària i assistència social d'Anglaterra (disponible a la pàgina web del Ministeri de Salut Pública del Regne Unit: www.dh.gov.uk/socialcare, 2006). S'exposa a la legislació, però també pot concordar amb les millors pràctiques en l'àmbit del treball social. L'assistència social i sanitària a Anglaterra sofreix actualment una reformulació substancial amb canvis dràstics de la relació entre l'Estat, l'individu, la família i la comunitat. L'equilibri de la responsabilitat per garantir la seguretat social s'està allunyant de l'Estat cap al ciutadà. Hi ha un canvi previst en l'equilibri de poders entre els treballadors socials professionals i el client envers la idea dels clients com a consumidors, amb la idea que els usuaris del servei puguin elegir quin tipus d'assistència necessiten, i qui l'ha de proporcionar, tenint en compte les seves necessitats, i no les previsions. Això es tradueix en nous rols i destreses per al personal del treball social, i en les funcions de posada en marxa, contractació i gestió de l'assistència. Es veuen els treballadors socials com a "navegants de l'assistència" i capacitadors/consellers, no com a proveïdors ni orientats a la terapèutica.

Observacions finals i orientacions futures

Les qüestions clau per al treball social a Anglaterra i Gal·les a la segona dècada del segle XXI es poden resumir de la següent manera:

- Participació i personalització de l'usuari, i el paper dels usuaris del servei com a coproductors dels plans d'atenció i d'avaluació i intervenció.
- Suport a la vida independent dels clients
- Formes de treball ètiques i professionals en qüestions plantejades per l'Economia Mixta Social/el Mercat Social.
- Assignació de recursos i enfocament dels serveis per al client o usuari
- Regulació/inspecció
- Pràctiques basades en l'evidència
- L'estat relativament poc desenvolupat de les bases d'investigació en el treball social
- Desenvolupaments en les pràctiques antidiscriminatòries i antiopressives
- Professionalització del treball social.
- Gerencialisme
- Avaluació i gestió del risc
- Treball interinstitucional i interprofessional.

La professionalització i la desprofessionalització han estat potencialment un dels desenvolupaments més importants en el treball social durant les últimes dècades. Mentre que anteriorment tenia un potencial per enfortir la professió, els canvis en les funcions bàsiques i en els valors del treball social, a més dels seus mètodes i bases teòriques ja exposades en aquest capítol, i a més de l'augment de l'ocupació de treballadors sense qualificacions, demostren falta de confiança i de creativitat en la professió en molts àmbits de la seva pràctica, especialment en els treballs de cura i protecció infantil, que són, normalment de forma negativa, el perfil d'activitats més divulgat.

Ahora que passa aquesta gran professionalització, hi ha també un moviment envers la desprofessionalització, a través de la qual els contractants encarreguen cada cop més a treballadors sense experiència certes tasques que fins ara havien realitzat treballadors socials.

El treball interinstitucional i interprofessional són elements cada cop més importants en la política de govern central, la reglamentació, l'orientació i la inspecció. Sovint es dissenyen mecanismes estructurals per englobar a un nombre d'agrupacions professionals sota una secció de serveis, com els serveis de salut mental, problemes d'aprenentatge, atenció permanent per a aquells usuaris amb problemes de salut o de discapacitat, o delinqüència juvenil.

Un exemple del treball interprofessional són els equips de delinqüència juvenil. Aquests s'organitzen de la mateixa forma a Anglaterra i Gal·les, seguint les indicacions del Consell de Justícia Juvenil. Aquests equips inclouen representants dels treballadors socials dels serveis d'assistència social infantil

El treball interinstitucional i interprofessional són elements cada cop més importants en la política de govern central

de les autoritats locals, de la policia, dels agents de llibertat condicional, dels treballadors en el sector de la salut mental, de les drogues i de l'alcohol, i d'altres víctimes, a més de treballadors que proporcionen educació, capaciació i suport i assessorament en l'estudi i treball, i de treballadors de l'àmbit juvenil. Qualsevol membre de l'equip pot encarregar-se de gairebé tots els camps de treball, llevat d'aquelles activitats relacionades amb determinades polítiques, com en el cas d'haver de decidir si es recomana un procés judicial per a un jove.

Una pregunta important per al futur del treball social a Anglaterra i Gal·les és, aleshores: què dota d'identitat al treball social? Els valors? Els mètodes? Les destreses? Les bases de coneixement i investigació? Està definit actualment per reglamentacions del govern i de les institucions, i per noves formulacions del gerencialisme? O es tracta del desenvolupament del professionalisme i un organisme de coneixement independent proporcionat i sustentat per la llei britànica relativa als estàndards d'assistència de 2000, cosa que el converteix en una *veritable* professió? En efecte, es pot dir que les qüestions de *valors*, coneixements específics, i d'*identitat* professional haurien de proporcionar una més gran atenció, i possiblement una defensa, al treball social a l'hora de constituir i mantenir una base professional, i ajudar perquè el treball social consideri el seu lloc en estructures actuals i basades en l'estat de benestar social, amb un èmfasi en la justícia social i en combatre la discriminació estructural que no existeix en la direcció basada en el mercat del treball social, tal com ha succeït durant aquestes últimes dècades (Littlechild, 2009)

Brian Littlechild

Director adjunt d'Infermeria i Obstetrícia i Treball Social

University of Hertfordshire

Karen Lyons

Redactora cap de la revista *International Social Work*

Vocal de la Junta de l'Associació Internacional d'Escoles de Treball Social

Bibliografia

Ayre, P. (2001), "Child protection and the media: Lessons from the last three decades". *British Journal of Social Work*, 31(6)8, pp. 887-901.

Banks, S. (2006), *Ethics and Values in Social Work* (3.ª ed.). Palgrave Macmillan. Basingstoke.

Banks, S.; Gallagher, A. (2009), *Ethics in Professional Life: virtues for health and social care*. Palgrave Macmillan. Basingstoke.

Butler, L.; **Pugh, R.** (2004), "The Politics of Social Work Research". A Lovelock et al *op. Cit.*

Clarke, J.; Newman, J.; Smith, N.; Westmaland, L. (2007), *Creating Citizen Consumers: changing publics and changing public services*. Sage. Londres.

Davies, A. (2008), *100 years of social work*. Desde: www.iass.bham.ac.uk/documents/100-years-of-social-work.pdf

Davies, L. (2009), *Protecting Children: a resource book and course reader* (2a ed.). ACAMAS.

Gould, N. (2004), "Qualitative Research and Social Work: the Methodological Repertoire in a Practice Orientated Discipline". A Lovelock et al (eds.) *op. Cit.*

Harlow, E. (2004), "New Managerialism, post-feminism and the shortage of social workers". *European Journal of Social Work*, 7(2), pp. 167-179.

Howe, D. (1991), "Child Abuse and bureaucratisation of social work". *The Sociological Review*, 40(3), pp. 491-508.

Humphries, B. (2004), "Taking Sides: Social Work Research as a Moral and Political Activity". A Lovelock et al (eds.) *op. Cit.*

IFSW. (2004), *Ethics in Social Work, Statement of Principles*. Disponible a: <http://www.ifsw.org>

Jacobs, S. R.; Xie, C.; Reilly, S.; Hughes, J.; Challis, D. J. (2009), "Modernising Social Care Services for Older People: scoping the UK evidence base". *Aging and Society*, 29(4), pp. 497-538.

Lovelock, R.; Lyons, K.; Powell, J. (eds.) (2004), *Reflecting on Social Work- discipline and profession*. CSWS/Ashgat. Aldershot.

Littlechild, B. (2008), "Child Protection Social Work: Risks of Fears and Fears of Risks Impossible Tasks from Impossible Goals?" *Social Policy & Administration*, 47 (6), pp. 662-675.

Littlechild, B. (2009). "Social Work in the UK - The Professional Debate in Relation to Values and Managerialism". *Social Work Theory and Practice: An International Perspective*. Maglajlic, D.M. (ed.). Inter University Center Press. Dubrovnik.

Lyons, K. (1999) *Social Work in Higher Education: demise or development?* CEDR/Ashgate. Aldershot.

Lyons, K. (2003), "Doctoral Studies in Social Work: exploring European Developments". *Social Work Education*, 22(6), pp. 555-564.

Lyons, K. (2009), "Researching Social Work and Social Services in the UK". A Katnowicz, E. (ed.). *Role of Research in Education for Social Work in Europe*. Olsztyn, Wydawnictwo UWM.

Maglajlic-Holicek, R.; Lyons, H. (2009), The Impact of Generational Change in the social work academic workforce. Taller, Conferencia Nacional JSWEC, Hatfield, 8/07/09.

Parrott, L. (1996), *Values and Ethics in Social Work Practice*. Learning Matters. Exeter.

Payne, M. (2005), *The Origins of Social Work: continuity and change*. Palgrave Macmillan. Basingstoke.

Pilgrim, M.; Ramon, S. (2009), "English Mental Health Policy between 1997 and 2007". *Politics and Policy*, 37(2), pp. 272-288.

Rafferty, J.; Steyaert, J. (2009), Editorial: Social Work in the Digital Age. *British Journal of Social Work*, 39(4), pp. 589-598.

- Reason, P.; Bradbury, H.** (2008), *The Sage Handbook of action research: participative inquiry and practice*. Sage. Londres.
- Robson, C.** (2002), *Real World Research: a resource for social scientists and practitioner-researchers*. Blackwell. Oxford.
- Shaw, I.** (2005), Practitioner Research as Critique. *British Journal of Social Work*, 35(8), pp. 1231-1248.
- Shaw, I.** (2007), "Is Social Work Research Distinctive?" *Social Work Education*, 26(7), pp. 659-669.
- Sorme, J.; Powell, J.** (2007), "Building Research Capacity in Social Work: process and issues". *British Journal of Social Work*, 37(8).
- Walter, L.; Nutley, S.; êrcy-Smith, J.; McNiesh, D.; frost, S.** (2004), *Knowledge Review 7: Improving the Use of Research in social care practice*. SCIE. Londres.
- Willis, M.** (2007), Independent Social Workers in Demand. *Community Care*. Disponible a: <http://www.communitycare.co.uk>
- Willson, K.; Ruch, G.; Lymbery, M.; Cooper, A.** (eds.), *Social Work: An Introduction to Contemporary Practice*. Pearson Education. Harlow.
- Yin, M. (2008), *Case Study Research: design and methods* (4a ed.). Sage. Londres.

Llocs web d'interès

- Asociación Británica de Trabajadores Sociales (British Association of Social Workers): www.basw.co.uk
- Revista *Community Care* (*Community Care magazine*): www.community-care.co.uk/Articles
- Ministeri d'Educació del Regne Unit: <http://www.education.gov.uk/>
- Programa *Every Child Matters*: www.dcsf.gov.uk/everychildmatters
- Ministeri de Sanitat del Regne Unit: www.dh.gov.uk/eng
- Institut d'Excel·lència per a l'Assistència Social (Social Care Institute for Excellence): www.scie.org.uk
- Consell de Justícia Juvenil d'Anglaterra i Gal·les (Youth Justice Board for England and Wales): www.yjb.gov.uk
- Consell General d'Assistència Social (General Social Care Council, *Codes of practice for social care workers and employers*): <http://www.gsccl.org.uk/Good+practice+and+conduct/>